

højelsen af Skatterne med 20 Mill. Kr. Man vil forstaa, at det er meget vanskeligere for Landbruget at bære de 78 Mill. Kr. end de 20 Mill. Kr. Nu siger man, at Skatten er en Prioritet, som Staten har indskudt foran Ejendommenes Prioriteter, og det er rigtigt. Men hvis den ikke havde gjort det, vilde Ejendomspriserne være steget i samme Grad, som man havde undladt at sætte denne Grundprioritet ind, og saa havde man paaført Landbruget den samme Forøgelse af Gældsbyrden med de 20 Mill. Kr., som nu er kommet til gennem Skatten. Endelig rammer Ejendomsskatterne alle Landboere ens efter deres Ejendomes Værdi, uanset om Ejendomsbesidderen er velhavende eller ikke, og derfor bæres de jo efter Jordens Ydeevne i nogen Grad, saa godt som man nu har kunnet faa dem paalagt i Rigsdagen, hvorimod Rentebyrden ved Gældsforøgelser paa 78 Mill. Kr. falder paa dem, der har overtaget deres Ejendomme under den lave Krone, og det er en forfærdelig Post for denne lille Del af Landets Befolkning.

Den højtærede Statsminister sagde, at det var Rentabiliteten, det var galt med i Landbruget, Landbruget var nu kapitalforbrugende. Men alene Skatteligningen i Kommunerne viser, at det ikke er rigtigt. Vel er Indtægten gaaet betydeligt ned, men saa vidt jeg har kunnet faa oplyst rundt omkring fra, kan man sige, at Nedgangen ligger ved 20—30 pCt. højt regnet. Men dermed er man ikke naaet ned til Nulpunktet, saa man ingen Indtægt har i Landbruget; der er altsaa en betydelig Indtægt, for ellers havde man ikke kunnet opgive Indtægt; var der kun Tale om Kapitalforbrug, havde de været uden Indtægt af Ejendommen. Nu kan det være galt nok, at Indtægterne svigter, som de gør, det skal jeg være den sidste til at benægte, men man skal ikke sige, at Landbruget som Helhed er kapitalforbrugende. Ligningerne og Selvanviselserne viser, at det ikke er rigtigt.

Derfor mener jeg, at det vigtigste, naar man taler om Landbrugskrise for Øjeblikket og om Støtteforanstaltninger til Landbruget, er Nedbringelse af Gældsbyrden, først og fremmest Ophævelse eller Nedbringelse af det Kurstab, de Folk har haft, der købte Ejendom under den lave Krone, f. Eks. en Mand, der har laant til en Kroneværdi af 60—70—80, og nu maa betale tilbage og betale Renter efter en Kronekurs af 100. Her er det, Rigsdagen maa sætte ind for at nedbringe Gældsbyrden. Vi har i Virkeligheden ogsaa et noget lignende Tilfælde i anden Lovgivning, idet der i § 5 i Stats-

boligfondloven, der blev vedtaget under den sidste Venstregering i Samlingen 1922—23, i Virkeligheden gives et Løfte om Nedsættelse af Renter og Afdrag med et Beløb af indtil 20 pCt. af Ejendommens Værdi, naar Ejendommen er opført efter denne Lovs Vedtagelse, saaledes at dette Beløb deles med Halvdelen til Staten og Halvdelen til Kommunerne. Det er en Løfteparagraf, som jeg vil anse det for umuligt at undgaa at komme til at indfri under den nuværende Situation. Og Konsekvensen deraf vil være, at noget lignende sker for de Landboere, som er kommet til i den Periode, da Kronen ikke havde sin normale Værdi, at man faar en Ordning, hvorefter Kurstabet ved Ejendommens Omsætning i den Tid udslettes. Jeg vil antage, at det vil være det rigtigste at gaa den Vej, og mit Parti er villigt til en Forhandling derom, hvis man fra anden Side vil gaa ind i en saadan Forhandling om en Nedbringelse af Gældsbyrden, hvorved Debitor bærer Halvdelen af Kurstabet, og Kreditorerne, de, der har tjent Penge derved, den anden Halvdel.

Før vi har løst Spørgsmaalet i den af mig her antydede Retning, før bliver der ikke Fred og Ro ude i Landet om dette Spørgsmaal, det kan vi være overbeviste om, thi det er givet, at det er de Mennesker, der først og fremmest sidder i Vanskeligheder, som sidder og slaas med overprioriterede Ejendomme, og som umuligt kan klare det, hvis de ikke faar nogen Lettelse. Men hvis man gaar ind i en saadan Forhandling, maa man naturligvis ikke gennemføre en saadan Valutaregulering, vil jeg kalde det, overfor Folk, der har spekuleret, overfor Ejendomsspekulanter, der maaske har købt flere Ejendomme, og som saa paa Grund af Tidernes Ugunst er blevet hængende ved den sidste. Overfor dem har man efter min Opfattelse ingen Forpligtelse. Og man har det heller ikke, forekommer det mig, overfor dem, der har siddet med deres Ejendom fra Tiden, før vi fik den lave Krone, men som saa har solgt den og faaet en meget betydelig Pris for den, meget højere, end de nogen. Sine i deres vildeste Fantasi har tænkt sig, og som saa under den lave Krone gaar hen og køber en større Ejendom. Reguleringen bør efter min Opfattelse kun komme til Anvendelse overfor dem, der er kommet i Vej første Gang, som naturligt er traadt ind i en Virksomhed, fordi de nu var naaet til en passende Alder i saa Henseende, og har købt Ejendom under de forhaandenværende Forhold, selv om de har maattet købe til saa høj en Pris, at de fik en Gældsbyrde,